

1

Tavoite:	Kunnan paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma ohjaa lapsen oikeuksien toteuttamista käytännön tasolla ja paikallisesti, valtakunnallisia varhaiskasvatussuunnitelman perusteita konkretisoiden.
Tavoitteen tyyppi:	Indikaattoreihin perustuva tavoite
Teema:	Lapsen oikeudet kunnan rakenteissa
Tavoitteen eteneminen:	Indikaattori 3 Nykytilan kartoituksessa arvioitiin tasolle 2. Paikallinen VASU toistaa valtakunnallisen VASUn lapsen oikeuksien sopimuksen velvoitteet. Paikallisessa VASUssa on kuvattu konkreettisesti ainakin yhtä lapsen oikeuksia edistävää käytäntöä. Paikallista VASUa päivitetään parhaillaan.

Toimenpiteet 5 kpl

1 Toimenpiteen kuvaus

Lisätään paikalliseen VASUun valtakunnallisen VASUn kuvaamat lapsen oikeuksien sopimuksen velvoitteet.

Aikataulu	Osoitettu käyttäjälle	Tila
2026	Katja	☐ Ei aloitettu
Tavoitearvo	Toteutunut arvo	Mitattava asia
Kyllä		Lapsen oikeudet on sisällytetty osaksi paikallista varhaiskasvatussuunnitelmaa

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

• Lapset osallistuvat keskusteluun mm. Lapsen oikeuksien päivän yhteydessä sekä muihin teemoihin liittyen.

Tulokset (toimenpiteen eteneminen)

Toimenpiteen budjetti

2 Toimenpiteen kuvaus

Lisätään paikalliseen VASUun esimerkkejä lapsen oikeuksien käsittelystä varhaiskasvatuksessa

Aikataulu	Osoitettu käyttäjälle	Tila
2026	Katja	☐ Ei aloitettu
Tavoitearvo	Toteutunut arvo	Mitattava asia
Kyllä		Lapsen oikeuksien päivä on kirjattu VASUun.
Tavoitearvo	Toteutunut arvo	Mitattava asia
3		Lasten osallisuuden käytännöt on kirjattuna VASUun.(esim.lasten viikoittainen kokous)
Tavoitearvo	Toteutunut arvo	Mitattava asia
1		Kasvattajien koulutus. Lapsen kuuleminen (e-oppiva)
Tavoitearvo	Toteutunut arvo	Mitattava asia
kyllä		Toteutettu yhdessä lasten kanssa kuvataulu, jossa kerrotaan heidän oikeuksistaan.
Tavoitearvo	Toteutunut arvo	Mitattava asia
kyllä		Lapsilta kysytty palautetta lasten oikeuksien toteutumisesta.

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

• Varhaiskasvatuksessa toimitaan inklusioperiaatteiden mukaisesti, jolloin jokaisella lapsella on oikeus omaan mielipiteensä ja osallistumaan yhteisiin tekemisiin. Lasten mielipiteitä kunnioitetaan ja otetaan toiminnan suunnittelussa huomioon.
• Lasten oikeuksien päivänä/viikkona lapset osallistuvat erilaisiin lapsen oikeuksia käsitteleviin leikkeihin ja tehtäviin.
• Lasten viikoittainen kokous, jossa lapset kertovat ideoistaan ja toiveistaan. Ne kirjataan ylös ja huomioidaan suunnittelussa.

Tulokset (toimenpiteen eteneminen)

Tehdään lasten kanssa työpajassa kuvataulu lasten oikeuksista (kevät 2026 helmikuu?) ja kysely myöhemmin, kuinka oikeudet ovat toteutuneet (kevät 2026 toukokuu?)

Toimenpiteen budjetti

3 Toimenpiteen kuvaus

Lisätään paikalliseen VASUun käytännön esimerkkejä, jotka kattavat lapsen oikeuksien kirjon.

Aikataulu	Osoitettu käyttäjälle	Tila
2026	Katja	☐ Ei aloitettu
Tavoitearvo	Toteutunut arvo	Mitattava asia
1		Kirjattu käytännön esimerkki oikeudesta "oikeus leikkiin"
Tavoitearvo	Toteutunut arvo	Mitattava asia
1		Kirjattu käytännön esimerkki oikeudesta "oikeus turvallisuuteen"
Tavoitearvo	Toteutunut arvo	Mitattava asia
1		Kirjattu käytännön esimerkki oikeudesta "oikeus osallisuuteen"
Tavoitearvo	Toteutunut arvo	Mitattava asia
1		Kirjattu käytännön esimerkki oikeudesta "oikeus oppimiseen".

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

· Varhaiskasvatuksessa toimitaan inklusioperiaatteiden mukaisesti, jolloin jokaisella lapsella on oikeus omaan mielipiteensä ja osallistumaan yhteisiin tekemisiin. Lasten mielipiteitä kunnioitetaan ja otetaan toiminnan suunnittelussa huomioon

· Lasten osallisuutta huomioidaan yksilöllisesti, lapsen tarpeet huomioiden.

* Tehdään lasten kanssa työpajassa kuvitettu materiaali, jossa kerrotaan heidän oikeuksistaan. Materiaali esillä varhaiskasvatuksen tiloissa.

* Kysytään lapsilta palautetta lapsen oikeuksien toteutumisesta kuvataulun avulla

Tulokset (toimenpiteen eteneminen)

Kirjataan paikalliseen VASUun käytännön esimerkkejä (keväät 2026):

- * Oikeus leikkiin: kirjataan käytännöt, joilla varmistetaan, että kaikilla on aikaa ja mahdollisuus leikkiä rauhassa
- * Oikeus turvallisuuteen: Kirjataan sovitut toimintatavat kiusaamisen ehkäisystä ja turvallisen ympäristön takaamisesta.
- * Oikeus osallisuuteen: Kirjataan, kuinka lasten mielipiteet huomioidaan projekteissa ja retkien suunnittelussa.
- * Oikeus oppimiseen: Lasten kiinnostuksen kohteet lähtökohtana projektityöskentelyssä

4 Toimenpiteen kuvaus

Varhaiskasvatuksen toimintakulttuurin kehittämistä tuetaan lapsen oikeuksien yleisperiaatteet huomioiden mm. koulutuksin ja yhteisin tapaamisin.

Aikataulu	Osoitettu käyttäjälle	Tila
2026	Katja	☐ Ei aloitettu
Tavoitearvo	Toteutunut arvo	Mitattava asia
2		Varhaiskasvatuksen henkilöstölle järjestettyjen koulutusten määrä.
Tavoitearvo	Toteutunut arvo	Mitattava asia
1		Henkilöstölle järjestettyjen tapahtumien määrä, joissa kehitetään varhaiskasvatuksen kultturia, joka tukee lapsen oikeuksia
Tavoitearvo	Toteutunut arvo	Mitattava asia
kyllä		Henkilöstölle tehty Lapsen oikeudet arjessa - ohje

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

· Koulutussuunnitelma rakentuu osittain lasten tuentarpeen mukaan, toimintasuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi. Vuosittain kartoitetaan, millaisia koulutuskokonaisuuksia tarvitaan.

· Säännölliset palaveri, jossa VASUa tarkastellaan, toimintakauden alussa käydään ryhmittäin läpi VASUn painopisteet ja tavoitteet.

· Ryhmäkohtaisessa VASUssa kirjataan lapsen oikeuksia tukevia menetelmiä.

· Toimintakulttuurin ja osaamisen kehittämistä vastaa päiväkodin johtaja sekä varhaiskasvatuksen opettajat

Tulokset (toimenpiteen eteneminen)

* Tehdään henkilöstölle Lapsen oikeudet arjessa -ohje, joka sisältää käytännöt lapsen kuulemisesta, turvallisuuden edistämisestä, osallisuuden tavoista jne. (kevät 2026)

Toimenpiteen budjetti

5 Toimenpiteen kuvaus

Varhaiskasvatusikäisten lasten kuuleminen

Aikataulu

2026

Osoitettu käyttäjälle

Katja

Tila

☐ Ei aloitettu

Tavoitearvo

1

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Varhaiskasvatusikäisille on järjestetty kuuleminen jokaiselle lapselle esim. Lapsiystävällinen kuuleminen pienimmille

Tavoitearvo

kyllä

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Järjestetään lapsille mielipidepäivä

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

- Lasten kuuleminen tulee esille arjessa.
- Aamupiirit, toimintatuokiot, ruokailut yms. sellaiset toiminnot joissa käydään vuorovaikutuksellista keskustelua kasvattajien ja lasten välillä.
- Lapsille järjestetään erilaisia kuulemistilaisuuksia esim. lasten kokoukset, eri teemoihin liittyviä työpajoja.
- * Järjestetään lapsille mielipidepäivä, jossa he saavat kertoa (kuvin, haastatteluissa, piirroksilla), mikä päiväkodissa on parasta ja mitä toivottaisiin lisää.

Tulokset (toimenpiteen eteneminen)

* Mielipidepäivä, työpaja (syksy 2026)

Toimenpiteen budjetti

2

Tavoite:

Kunta ehkäisee syrjintää pyrkimällä vaikuttamaan kuntalaisten asenteisiin.

Tavoitteen tyyppi:

Indikaattoreihin perustuva tavoite

Teema:

Yhdenvertaisuus

Tavoitteen eteneminen:

Indikaattori 11

Nykytilan kartoituksessa indikaattori arvioitiin tasolle 2

Kunnassa on joskus toteutettu yksittäisiä kampanjoita tms. tai niitä on suunnitteilla. Oman viestinnän vaikutuksia syrjinnän ehkäisyyn ei ole mietitty. Kunnan omassa viestinnässä puututaan reaktiivisesti syrjintään, mutta ei aktiivisesti edistetä rasismien ja syrjinnän vastaisuutta ja ihmisoikeuksia kunnioittavaa puhetapaa ja asenteita.

Tavoitteeksi taso 4: Kunnalla on (mahdollisesti yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa) kampanjoita, sitoumuksia ja aktiivista viestintää kuntalaisille rasismien ja syrjinnänvastaisesta työstä. Vapaa sivistystyö, kirjastot, työväenopistot, urheiluseurat yms. toimivat aktiivisesti syrjintää vastaan. Kunnan oma viestintä edistää moninaisuuden näkemistä arjessa. Kunnan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmiin on kirjattu toimenpiteitä rasismia ja syrjintää vastaan. Syrjinnän vaarassa olevat kuntalaiset, lapset ja/tai järjestöt ovat mukana kampanjoiden ja toiminnan suunnittelussa ja niiden vaikutusten arvioinnissa.

1 Toimenpiteen kuvaus

Luodaan kaikkiin kunnan julkisiin tiloihin turvallisemman tilan periaatteet.

Aikataulu

kevät 2026

Osoitettu käyttäjälle

Piia

Tila

☐ Ei aloitettu

Tavoitearvo

4

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Periaatteet luotu kaikkiin kunnan tiloihin

Tavoitearvo

4

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Lisätään turvallisemman tilan periaatteet tilojen vuokrausehtoihin

Tavoitearvo

Yli 5 kertaa

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Viestitään somekanavissa ja paikallislehdessä turvallisemman tilan periaatteista

Tavoitearvo

Kyllä

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Turvallisen tilan periaatteiden työpaja on järjestetty

Tavoitearvo

Kyllä

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Turvallisen tilan periaatteiden julkistamistilaisuus on järjestetty yhdessä lasten kanssa

Tavoitearvo

12

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Kunnan julkisiin tiloihin on tehty juliste muistuttamaan turvallisen tilan periaatteista

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

* Lapset otetaan mukaan laatimaan turvallisen tilan periaatteet. Lapsille järjestetään työpaja, jossa he pohtivat turvallisen tilan periaatteita.

* Lapset osallistuvat turvallisen tilan julisteen suunnitteluun ja niiden jakamiseen.

* Suunnitellaan yhdessä lasten kanssa turvallisen tilan periaatteiden julkistamistilaisuus.

Tulokset (toimenpiteen eteneminen)

Toimenpiteen budjetti

2 Toimenpiteen kuvaus

Kartoitetaan toimintatavat joilla vapaa sivistystyö, nuorisotyö, kirjastot, 3. sektori (4H, urheiluseurat, seurakunta) voivat toimia aktiivisesti syrjintää vastaan. Onko kyseisillä tahoilla yhteydenottokanavaa, jonka kautta voi ilmoittaa syrjinnästä tai turvattomuudesta. Toimijat osallistuvat prosessin aikana myös koulutukseen (eOppiva) ja raportoivat osallistumisestaan koordinaattorille.

Aikataulu

kevät 2026

Osoitettu käyttäjälle

Piia

Tila

☐ Ei aloitettu

Tavoitearvo

6

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Kartoitus tehty

Tavoitearvo

yli 2 kpl

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Yhteydenottokanava luotu

Tavoitearvo

5

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Turvallisen tilan periaatteet käydään läpi kauden, kerhotoiminnan, leirien ja retkien aloituksissa.

Tavoitearvo

5

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Mainonnassa ja esim. leirikirjeissä tuodaan esille turvallisen tilan periaatteet

Tavoitearvo

5

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Vapaalle sivistystyölle, nuorisotyölle, kirjastolle, 4H:lle, Peuralle sekä seurakunnalle on välitetty perehdyttämismateriaalia.

Tavoitearvo

10

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Toimijat osallistuvat eOppivan koulutukseen (Lapsen oikeudet - myös haavoittuvassa asemassa oleva lapsi on elämänsä pääosassa)

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

* Järjestetään lapsille työpaja, jossa he miettivät, millä tavoin syrjintää vastaan voisi toimia. Viedään lasten terveiset kartoitusta tehdessä vapaalle sivistystyölle, kirjastolle, urheiluseuralle, 4H:lle, seurakunnalle.

Tulokset (toimenpiteen eteneminen)

Toimenpiteen budjetti

3 Toimenpiteen kuvaus

Lisätään kunnan omaa viestintää, joka edistää moninaisuuden näkymistä arjessa.

Aikataulu

2025 syksystä alkaen

Osoitettu käyttäjälle

Piia

Tila

☐ Ei aloitettu

Tavoitearvo

yli 5 kpl

Toteutunut arvo

Mitattava asia

somejulkaisujen määrä

Tavoitearvo

Kyllä

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Lapset ovat suunnitelleet ja toteuttaneet moninaisuuteen liittyvän kampanjan/esityksen kunnan tapahtumaan.

Tavoitearvo

Kyllä

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Kouluissa on järjestetty useamman aineen yhteistyössä moninaisuuden oppitunteja/työpajoja.

Tavoitearvo

2

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Moninaisuuden työpajoista on tehty somejulkaisuja.

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

* Lapset suunnittelevat tapahtumaan esim. Taiteiden yö, syksy 2026 teeman mukaisen kampanjan/esityksen.

* Kampanja äidinkielen/kuvataiteen/maantiedon tunneille, joista tehdään julkaisuja someen.

* Syksyn 2025 taideryhmän julkaisut.

Tulokset (toimenpiteen eteneminen)

Toimenpiteen budjetti

4 Toimenpiteen kuvaus

Kunnan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma päivitetään ja siihen kirjataan toimenpiteitä rasismia ja syrjintää vastaan.

Aikataulu

2026

Osoitettu käyttäjälle

Pia

Tila

☐ Ei aloitettu

Tavoitearvo

Kyllä

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Suunnitelma on päivitetty (kunta, varhaiskasvatus, koulut)

Tavoitearvo

Kyllä

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Suunnitelmaan on kirjattu konkreettisia toimenpiteitä

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

*Toimenpiteessä 3 lapset olivat mukana pohtimassa, miten syrjintää vastaan voitaisiin toimia. Hyödynnetään työpajan tuloksia myös tässä toimenpiteessä ja viedään terveiset suunnitelman päivittäjille.

* Moninaisuuden työpajojen julkaisut. Moninaiset lapset osallistuvat työskentelyyn ihan samalla tavoin kuin muutkin ranualaiset lapset. Kaikki saavat tuoda ajatuksiaan julki työpajoissa.

Tulokset (toimenpiteen eteneminen)

Toimenpiteen budjetti

Tavoite: Koulun pihan ja leikkipaikkojen kehittäminen

Tavoitteen tyyppi: Lasten näkemyksiin perustuva tavoite

1 Toimenpiteen kuvaus

Järjestetään lapsille kysely toiveista

Aikataulu

syksy 2025

Tavoitearvo

150

Tavoitearvo

200

Tavoitearvo

Kyllä

Tavoitearvo

200

Osoitettu käyttäjälle

Riikka

Toteutunut arvo

Toteutunut arvo

Toteutunut arvo

Toteutunut arvo

Tila

☐ Ei aloitettu

Mitattava asia

Kysely toteutettu koulun pihasta (yläkoulu)

Mitattava asia

Kysely toteutettu leikkipaikoista

Mitattava asia

Kartoitettu erikseen haavoittuvassa asemassa olevien lasten toiveet

Mitattava asia

Tehty baseline-kysely, jossa lapset ilmaisevat tyytyväisyytensä leikkipaikkojen alkutilanteeseen

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

* Hyödynnetään Nuorten akatemian GameIN-hanketta (pilotoidaan digitaalisia ja pelillisiä nuorten osallisuutta edistäviä menetelmiä)
<https://nuortenakatemia.fi/nuorten-akatemia/hankeet/gamein-nuorten-osallisuutta-edistavia-pelillisia-ja-digitaalisia-menetelmia-erasmus-ka220-you/>

* Lapset ilmaisevat tyytyväisyytensä leikkipaikkojen alkutilanteeseen (Baseline-kysely) ja tätä verrataan sitten myöhemmin, kun toimenpiteet on tehty.
* Lapset kertovat toiveensa kyselyssä
* Kartoitetaan erikseen haavoittuvassa asemassa olevien lasten kanssa leikkipaikkojen soveltuvuus kaikille lapsille. Kirjataan puutteet yms. ja välitetään tekniselle osastolle.

Tulokset (toimenpiteen eteneminen)

Syyskuussa 2025 Piia ja Riikka kiersivät päiväkodilla (viskarit-eskarit), yhtenäiskoululla (pienryhmä-9.luokkalaiset) ja Kuhan koululla (eskarit-6.luokkalaiset) tekemässä haastatteluja/kyselyjä. Kyselyn yhteydessä kerrottiin Lapsiystävällinen kunta -mallista. Kyselyssä lapset pääsivät arvioimaan kunnan leikkipaikat ja kertomaan parannus-/kehitysehdotuksia.

7.10.2025 Oppilaskunnan puheenjohtajat (alaluokat, yläluokat) luovuttivat leikkipaikka-arvioinnit Ranuan kunnan tekniselle osastolle.

Toimenpiteen budjetti

2 Toimenpiteen kuvaus

Talousarviossa huomioidaan toteutukseen rahoitus

Aikataulu

Syysy 2025

Tavoitearvo

Kyllä

Tavoitearvo

Vähintään 2 sivukylän leikkipaikan kehittämiselle varattu rahoitus

Osoitettu käyttäjälle

Juha

Toteutunut arvo

Toteutunut arvo

Tila

☐ Ei aloitettu

Mitattava asia

Talousarviossa huomioitu rahoitus koulun pihan toteuttamiselle

Mitattava asia

Talousarviossa huomioitu rahoitus leikkipaikoille

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

* Lapset osallistuvat piha-alueen leikki- ja pelialueiden ideointiin ja suunnitteluun.
* Lapset osallistuvat piha-alueen ympäristöaideteoksen suunnitteluun ja ideariiheeseen.

Tulokset (toimenpiteen eteneminen)

Toimenpiteen budjetti

3 Toimenpiteen kuvaus

Lasten näkemykset huomioiva leikkipaikkojen ja koulun pihan toteutus.

Aikataulu

Syksy 2026

Osoitettu käyttäjälle

Risto

Tila

☐ Ei aloitettu

Tavoitearvo

Kouluarvosana 7

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Koulun pihan toteutus on lasten näkemykset huomioiva

Tavoitearvo

Kouluarvosana 7

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Leikkipaikan toteutus on lasten näkemykset huomioiva

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

* Lapset osallistuvat keväällä 2026 ideariihen (katso yllä) lopputuleman mahdolliseen toteuttamiseen yhdessä työryhmän ja teknisen toimen kanssa.

* Kysely lapsille pihan/leikkipaikkojen toteutuksesta (vastaako toteutus lasten toiveita) ja tyytyväisyysasteikko. Kyselyyn tulee myös, mitä jäi vielä lasten mielestä puuttumaan.

Tulokset (toimenpiteen eteneminen)

Toimenpiteen budjetti

4 Toimenpiteen kuvaus

Lasten vaikuttamisprosessin julkituominen ja näkyväksi tekeminen.

Aikataulu

Kevät 2026

Osoitettu käyttäjälle

Piia

Tila

☐ Ei aloitettu

Tavoitearvo

Kyllä

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Prosessi on käyty lasten kanssa läpi

Tavoitearvo

Kyllä

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Prosessi tehty juliste

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

Prosessi käydään läpi yhdessä lasten kanssa ja tästä tehdään juliste

Tulokset (toimenpiteen eteneminen)

Toimenpiteen budjetti

4

Tavoite:

Kunnassa on edustuksellisten osallisuusrakenteiden lisäksi muita osallisuutta edistäviä rakenteita, jotka mahdollistavat lasten ja nuorten näkemysten esiintuomisen eri ikäkausina. Näkemykset otetaan huomioon palveluita suunniteltaessa ja kehitettäessä.

Tavoitteen tyyppi:

Indikaattoreihin perustuva tavoite

Teema:

Osallisuus

Tavoitteen

eteneminen:

Indikaattori 64

Nykytilan kartoituksessa indikaattori on arvioitu tasolle 2.

Kunnassa on jonkin verran osallisuusrakenteita, mutta niiden käytännön merkitys riippuu toimialasta tai yksiköstä. Kunnassa on tunnistettu tarve luoda järjestelmiä alle kouluikäisten lasten kuulemiseen. Osallisuustyötä ei vielä ohjata kuntatasoisesti.

Tavoitteena taso 3

Kunnassa on systemaattisesti käytössä joitakin osallisuusrakenteita. Kunnassa on kiinnitetty huomiota osallisuusrakenteiden monipuolisuuteen, alle kouluikäisten kuulemiseen sekä yksittäistä lasta koskeviin kuulemisen käytäntöihin. Osallisuustyötä on tarkasteltu koko kunnan tasolla ja siihen on osoitettu jonkin verran resursseja (aika, budjetti, henkilötö). Osallisuuden toteutumista ja vaikuttavuutta arvioidaan.

1 Toimenpiteen kuvaus

Ideaboxin kehittäminen. Jokaisessa lasten kanssa toimivassa yksikössä (Vaka, koulut, Monkkari, 4H, seurakunta, Peura) on ideaboksi, jonne lapset saavat antaa palautetta/ideoita eteenpäin toimitettavaksi. Boxit tyhjennetään aina kuun viimeisenä arkipäivänä. Koordinaattori ja koulunuorisotyöntekijä käyvät ideat läpi ja toimittavat ideat oikeille tahoille työstettäväksi. Ideaboxien ideoista tehdään myös somejulkaisuja. Tämä prosessi avataan lapsille ideaboxin julkistamistilaisuudessa.

Aikataulu

Syksy 2025

Tavoitearvo

150

Tavoitearvo

yli 5 kpl

Tavoitearvo

10

Tavoitearvo

6

Tavoitearvo

4

Osoitettu käyttäjälle

Piia

Toteutunut arvo

Toteutunut arvo

Toteutunut arvo

Toteutunut arvo

Toteutunut arvo

Tila

☐ Ei aloitettu

Mitattava asia

Oppilaita on kuultu ja kysely ideoita ideaboksiin

Mitattava asia

Eri yksiköissä on ideaboksi

Mitattava asia

Boxin tyhjennetään kuukausittain

Mitattava asia

Somejulkaisuja tehty

Mitattava asia

Ideoista syntyy toteutuksia

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

* Koululuokissa kierretään esittelemässä ajatusta ja keräämässä ideoita suullisesti.

* Lapset osallistuvat ideaboxien toteutukseen (esim. maalaus, kuvitus)

* Lapsilta kysytään ideoita mihin boxit kannattaa sijoittaa

Tulokset (toimenpiteen eteneminen)

Toimenpiteen budjetti

2 Toimenpiteen kuvaus

Ideaboxin "mainostaminen"

Aikataulu

Kevät 2026

Tavoitearvo

yli 10 kertaa

Tavoitearvo

5

Osoitettu käyttäjälle

Piia

Toteutunut arvo

Toteutunut arvo

Tila

☐ Ei aloitettu

Mitattava asia

Mainostaminen paikallislehdessä/somessa.

Mitattava asia

Mainoksia tehty lasten kanssa eri kanaviin (juliste, lehtijulkaisu, somemainos...)

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

* Lapsilta kerätään ideoita, missä ideaboxia kannattaa mainostaa, jotta se tavoittaa heidät.

* Oppilastöinä mainokset

Tulokset (toimenpiteen eteneminen)

Toimenpiteen budjetti

3 Toimenpiteen kuvaus

Lapsiystävällinen kysely alle kouluikäisille lapsille joka vuosi (yksilöhaastattelu).

Aikataulu

2026 alkaen

Osoitettu käyttäjälle

Katja

Tila

☐ Ei aloitettu

Tavoitearvo

Kyllä

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Alle kouluikäisille kehitetty kuulemisen malli, joka toteutetaan vuosittain.

Tavoitearvo

50

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Yksilöhaastattelu on tehty

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

* Alle kouluikäiset lapset kuullaan yksilöhaastattelussa

Tulokset (toimenpiteen eteneminen)

* Esimerkki <https://www.lapsiystavallinenkunta.fi/sites/default/files/2021-11/Esimerkki%20Lapsiy%C3%A4v%C3%A4llinen%20kysely%20pienemmille%20lapsille.pdf>

Toimenpiteen budjetti

4 Toimenpiteen kuvaus

Järjestetään vuosittainen kyselytunti päättäjille

Aikataulu

syksy 2025

Osoitettu käyttäjälle

Piia

Tila

☐ Ei aloitettu

Tavoitearvo

Kyllä

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Lapset ja valtuusto -tapahtuma järjestetty

Tavoitearvo

50

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Lapset ovat tehneet kysymyksiä valtuustolle ja he ovat saaneet niihin vastaukset

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

* Lapset tutustuvat ensin valtuuston toimintaan luokissaan, jonka jälkeen he yhdessä pohtivat kysymyksiä valtuutetuille.

* Lapset suunnittelevat ja tekevät valtuutetuille kutsuvideon

* Lapset ja valtuusto -tapahtumassa kysymykset esitetään valtuutetuille ja lapset saavat heiltä kaipaamansa vastaukset.

Tulokset (toimenpiteen eteneminen)

Toimenpiteen budjetti

5

Tavoite:

Lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin vahvistaminen

Tavoitteen tyyppi:

Vapaasti valittu tavoite

Tavoitteen eteneminen:

Indikaattori 35 arvioitu tasolle 3, mutta koetaan silti tärkeäksi osa-alueeksi. Lasten/nuorten näkemyksissä nousi useasti esiin lasten/nuorten mielen hyvinvoinnin vahvistaminen.

Pyritään tasolle 4.

Taso 4: Toteutuu erinomaisesti

Kunnan lasten ja nuorten palveluissa, kuten varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja oppilaitoksissa, edistetään systemaattisesti ja laajamittaisesti lasten ja nuorten positiivisen mielenterveyden rakentumista sekä ennaltaehkäistään mielenterveyden ongelmia. Henkilöstöä on koulutettu laaja-alaisesti, ja henkilöstöllä on vankka mielenterveysosaaminen lasten ja nuorten tukemisesta. Palveluissa on laajasti käytössä tutkittuja ja tuloksellisia menetelmiä. Palveluissa tuetaan esimerkiksi lasten ja nuorten tunne- ja vuorovaikutustaitoja sekä kaveritaitoja. Palveluissa varmistetaan, että lapset ja nuoret kokevat kuuluvansa joukkoon, ja että lapset ja nuoret kohdataan arvostavasti ja kunnioittavasti.

Edistävään ja ennaltaehkäisevään mielenterveystyöhön on kunnassa kaikkiaan erittäin kattavat voimavarat. Lapset ja nuoret ohjataan sujuvasti tarvittavan avun ja tuen piiriin, ja he saavat apua matalalla kynnyksellä ja viiveettä. Eri toimijoiden välinen yhteistyö toimii erittäin hyvin, ja yhteistyö on koordinoitua. Palvelujen ja tuen kattavuutta ja toimivuutta arvioidaan säännöllisesti. Lapset ja nuoret osallistuvat säännöllisesti arviointiin. Kunnan edistävä ja ennaltaehkäisevä mielenterveystyö koskee myös lapsia, jotka oleskelevat Suomessa tilapäisellä oleskeluluvalla ilman kotikuntaa sekä lapsia, jotka ovat Suomessa ilman oleskelulupaa tai viisumia (ns. paperittomat lapset).

1 Toimenpiteen kuvaus

Positiivisen viestinnän lisääminen varhaiskasvatuksessa, kouluissa, Monkkarilla, 4H:ssa, seurakunnassa.

Aikataulu

2026

Osoitettu käyttäjälle

Piia

Tila

☐ Ei aloitettu

Tavoitearvo

10

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Kuukausittainen positiivinen julkaisu (juliste/info-tv:n mainos)

Tavoitearvo

20

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Arjen piristyslappuset ympäri tiloja (päiväkoti, koulut)

Tavoitearvo

Kyllä

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Järjestetään Välitä yksi hyvä asia eteenpäin -kampanja

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

* Yhdessä lasten kanssa suunnitellaan työpajoissa/tunneilla hyvän mielen tarroja, viestejä, kortteja.

* Oppilaskunnan hallitukset huolehtivat positiivisen viestinnän näkyvyyden, Vakaan Piia käy viemässä viestejä

* Suunnitellaan oppilaiden kanssa yhdessä Välitä yksi hyvä asia eteenpäin -kampanja

* Monkkari 2.0 Osallisuusseinän hyvän mielen kysymys

Tulokset (toimenpiteen eteneminen)

Toimenpiteen budjetti

2 Toimenpiteen kuvaus

Henkilöstön koulutus - positiivinen pedagogiikka/ nepsy-lapsen kohtaaminen

Aikataulu

Syksy 2026

Osoitettu käyttäjälle

Juha

Tila

☐ Ei aloitettu

Tavoitearvo

3

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Henkilöstön koulutus järjestetty

Tavoitearvo

yli 70 hlöä

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Koulutuksen saanut henkilöstö

Tavoitearvo

Kyllä

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Vuoden 2026 talousarvioon varataan vakan, perusopetuksen ja lukion opetushenkilöstölle määräraha koulutuksiin.

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

* Kysytään oppilailta palautetta. Mistä asiasta aikuisilla pitäisi olla enemmän tietoa?

* LappiNYT 2.0 hankkeessa nuoria osallistuu syksyllä 2025 Jaakko Parkkalin luennoille yhdessä vapaa-aikatoimen henkilöstön kanssa. (Yhtenä tavoitteena vahvistaa nuorten hyvinvointia ja turvallisuutta)

Tulokset (toimenpiteen eteneminen)

Toimenpiteen budjetti

3 Toimenpiteen kuvaus

Kouluterveyskyselyn tulosten pohjalta tarkentava kysely oppilaille. Yhteistyö kuraattorin, mielihoitajan ja terveydenhoitajien kanssa.

Aikataulu

Kevät 2026

Osoitettu käyttäjälle

Susanna

Tila

☐ Ei aloitettu

Tavoitearvo

Kyllä

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Tarkentava kysely laadittu kouluterveyskyselyn pohjalta

Tavoitearvo

Kyllä

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Kysely laadittu yhteistyössä opiskeluhoollon kanssa.

Tavoitearvo

100

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Oppilaat osallistuneet kyselyyn

Tavoitearvo

3

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Tulokset käyty läpi henkilöstön kanssa

Tavoitearvo

Kyllä

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Kouluterveyskyselystä kerätään mielen hyvinvointiin liittyvät huolenaiheet

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

* Käydään kouluterveyskyselyn tuloksia läpi esim. terveystiedon tunneilla ja oppilaskunnan hallituksessa.

* Pohditaan lasten kanssa, millaisia tarkentavia kysymyksiä lapsilta pitäisi kysyä liittyen mielen hyvinvointiin.

* Oppilaat vastaavat kyselyyn, jossa kysytään tarkentavia kysymyksiä kouluterveyskyselystä.

Tulokset (toimenpiteen eteneminen)

Toimenpiteen budjetti

4 Toimenpiteen kuvaus

Koko kunnan kattava positiivinen viestintä

Aikataulu

Kevät 2026

Osoitettu käyttäjälle

Tila

☐ Ei aloitettu

Tavoitearvo

12

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Kuukausittaiset positiiviset julkaisut eri viestintäkanavilla

Tavoitearvo

kyllä

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Yhteistyö paikallislehden kanssa: "lasten nurkka"

Tavoitearvo

kyllä

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Hyvänmielen tapahtuma Hillatorilla

Tavoitearvo

kyllä

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Oppilaiden suunnittelema ja toteuttama taideteos kunnan uuteen linja-autokatokseen

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

* Yhdessä lasten kanssa suunnitellaan positiivisia "uutisia" vuorotellen yksiköittäin ja ne julkaistaan yhdessä.

* Paikallislehdessä lasten nurkkaus, jonne yksiköittäin vuorotellen tuotetaan sisältöä lasten kanssa

* Yhteinen tapahtuma Hillatorilla (vakasta lukioon) keväällä 2026. Kutsu ranualaisille paikallislehteen. Kulkue siirtyy yhtenäiskoululta torille mopojen ja monkkijöiden johdattamana. Oppilaiden kanssa suunnitellaan ohjelma. Torilla jaetaan ranualaisille oppilaiden tekemiä pinssejä/kortteja/tarroja. Tapahtuma kuvataan videolle ja välitetään kunnan sivuille tuomaan hyvää mieltä tulevaisuudessakin.

* Oppilaiden suunnittelema ja toteuttama hyvän mielen taideteos kunnan uuteen linja-autokatokseen. (pleksi+valaistus)

Tulokset (toimenpiteen eteneminen)

Toimenpiteen budjetti

5 Toimenpiteen kuvaus

Tarjotaan lapsille monipuolisesti harrastusmahdollisuuksia ja kulttuurielämyksiä

Aikataulu

2026

Osoitettu käyttäjälle

Anitta

Tila

☐ Ei aloitettu

Tavoitearvo

4

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Harrastusmahdollisuuksista on tiedotettu usealla tavalla

Tavoitearvo

Kyllä

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Lapsilta on kysytty toiveita harrastuksista

Tavoitearvo

4

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Toteutuneet maksuttomat kerhot lapsille

Tavoitearvo

5

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Maksuton kulttuurielämys lapsille

Tavoitearvo

Kyllä

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Tietoisku huoltajille harrastustoiminnan hyödyistä lapsen hyvinvointiin.

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

* Lapset saavat osallistua kerhotoiveikyselyyn ja kertoa siellä toiveensa

* Lapsille on mahdollisuus osallistua kerhoihin/harrastuksiin.

* Lapset pääsevät osallistumaan maksuttomaan kulttuurielämykseen koulupäivän aikana tai tapahtumissa esim. Taiteiden yö.

Tulokset (toimenpiteen eteneminen)

Toimenpiteen budjetti

6 Toimenpiteen kuvaus

Opiskeluhuollon toimijat tekevät itseään näkyväksi

Aikataulu

Syksy 2025

Osoitettu käyttäjälle

Tila

☐ Ei aloitettu

Tavoitearvo

Kyllä

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Lukuvuoden alussa esittäytyminen kouluilla.

Tavoitearvo

Kyllä

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Wilma viestillä tiedoksi oppilaille ja huoltajille yhteydenottokanavista

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

Tulokset (toimenpiteen eteneminen)

Toimenpiteen budjetti